

Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya Màster en ensenyaments artístics de Conservació i Restauració de Patrimoni Fotogràfic Curs 2021-2022

Distribució del pla d'estudis del màster

Tipus matèria	Matèria	Assignatura	Tipus	Semestre	Crèdits	
					assig	matèria
Matèries obligatòries comunes	-Identificació i conservació preventiva del patrimoni fotogràfic	Identificació de les tècniques fotogràfiques i caracterització dels materials fotogràfics	OB	1r semestre	6	12
		Conservació preventiva dels materials fotogràfics	OB	2o semestre	6	
	-Intervenció del patrimoni fotogràfic	Conservació i restauració del patrimoni fotogràfic sobre suport de vidre i metall	OB	1r semestre	6	18
		Conservació i restauració del patrimoni fotogràfic sobre suport de paper	OB	1r semestre	6	
		Conservació i restauració del patrimoni fotogràfic sobre suport de plàstic	OB	1r semestre	6	
-Pràctiques	Pràctiques externes	OB	2n semestre	12	12	
Matèria obligatòria amb assig. optatives*	-Història, digitalització i reproducció del patrimoni fotogràfic i de les tècniques fotogràfiques	Història de la fotografia i de les tècniques fotogràfiques	OP*	1r semestre	6	6
		Reproducció de les tècniques fotogràfiques i digitalització	OP*	1r semestre	6	
TFM	-Treball final de màster	TFM	TFM	2n semestre	12	12

*Aquesta matèria és obligatòria però cal triar entre dues assignatures optatives de 6 crèdits.

Guia docent assignatura Història de la fotografia i de les tècniques fotogràfiques

1. Dades generals de l'assignatura		
Nom de l'assignatura	Història de la fotografia i de les tècniques fotogràfiques	
Tipus d'assignatura	Optativa	
Caràcter	Formació teòrica	
Impartició	Segon semestre	
Crèdits ECTS de l'assignatura	6 crèdits ECTS	
Hores	150 hores	
Desglossament del nombre total d'hores de l'assignatura	Estimació hores presencials	60 hores
	Estimació hores treballs dirigits (no presencials)	40 hores
	Estimació hores aprenentatge autònom	50 hores
Responsable del Màster	Dr. Miquel Mirambell Abancó	
Coordinador del Màster i de la matèria	Dr. Àlex Prunés i Bosch	
Professor/s que imparteixen l'assignatura	Imma Hernández Pascual	
Idioma d'impartició	Català i castellà	
Descripció	Aquesta assignatura pretén apropar l'alumne a l'origen d'aquesta disciplina, incidint en els principals procediments fotogràfics i en els seus usos i aplicacions. Es farà una anàlisi de la seva relació amb les tendències artístiques del segle XX i els vehicles de difusió de les col·leccions fotogràfiques, principalment els museus i exposicions.	

2. Competències generals

- CG1. El titulat ha de ser capaç d'aplicar coneixements avançats que demostrin, en un context tecnològic altament especialitzat, una comprensió detallada i fonamentada dels aspectes teòrics i pràctics de la metodologia de treball en el camp de la conservació i restauració, i de l'exposició, emmagatzematge i dipòsit del material fotogràfic.
- CG3. El titulat ha de tenir la capacitat de seleccionar la teoria científica i la metodologia més adients en cada cas a partir d'una reflexió ètica i a partir de la normativa internacional.
- CG4. El titulat ha de tenir l'habilitat de realitzar els projectes d'intervenció previs i la capacitat de gestionar la documentació posterior que es derivi de cada intervenció
- CG6. El titulat ha de ser capaç de transmetre els resultats derivats de la investigació i/o intervenció realitzada.
- CG7. El titulat ha de tenir la capacitat de participar en projectes d'investigació a nivell científic i tecnològic en el camp del patrimoni fotogràfic, en contextos interdisciplinaris.

4. Competències específiques

- CE1. El titulat ha de tenir la capacitat d'identificar els diferents tipus de tècniques fotogràfiques i els materials emprats en la seva fabricació i manufactura.
- CE7. El titulat ha de tenir la capacitat de reconèixer i utilitzar distintes tècniques de reproducció fotogràfica.
- CE8. El titulat ha de tenir la capacitat de descriure i aplicar la normativa internacional de control de qualitat en els procediments i utilitzar la normativa de seguretat i higiene en els treballs de conservació i restauració del patrimoni fotogràfic.

5. Resultats aprenentatge

1. Conèixer l'origen de la fotografia i el seu desenvolupament històric.
2. Analitzar i distingir les diferents tècniques i processos fotogràfics.
3. Conèixer les principals aplicacions fotogràfiques.
4. Conèixer els diferents mecanismes de difusió de la fotografia: museus, col·leccions i exposicions.
5. Establir relacions estètiques entre la fotografia i les tendències plàstiques dels segles XIX, XX i XXI.
7. Desenvolupar una visió crítica i objectiva de la història de la fotografia.
9. Assimilar el vocabulari específic propi de la matèria.

6. Continguts

1. El naixement de la fotografia: inventors, primers procediments, tècniques i equipaments fotogràfics.
2. Expansió de la fotografia: el retrat. La fotografia científica. La fotografia documental. La fotografia en el mitjà gràfic imprès.
3. Art i fotografia: el pictorialisme de finals del segle XIX. Popularització de la fotografia.
4. La representació del moviment de la fotografia al cinema.
5. La fotografia i les avantguardes fins a 1945.
6. La fotografia i el reportatge gràfic. El document social. La fotografia aplicada a la moda i a la publicitat.
7. La fotografia i les avantguardes des de 1945 fins a l'actualitat.
8. La fotografia a Catalunya i a l'estat espanyol.
9. Mecanismes de difusió de la fotografia: museus, col·leccions i exposicions.

7. Activitats formatives de l'assignatura

Activitat formativa	Hores	Presencialitat
Teoria.	40	100%
Sortides.	5	100%
Presentació/exposició.	15	100%
Treball tutorat.	40	10%
Treball autònom de l'estudiant.	50	0%

8. Programació de l'assignatura

Unitat de programació 1: El període experimental 1826-1855 25 hores

Descripció:

Evolució històrica de la fotografia, antecedents i primers procediments: la daguerreotípia i la calotípia. Estudi de diferents figures importants de la fotografia d'aquesta època i la seva contribució a la seva evolució.

Activitats formatives:

- Teoria.
- Activitat teòrica.
- Treball autònom de l'estudiant.
- Treball tutorat.
- Debat.
- Seminaris.
- Presentació/exposició.
- Prova

Metodologies docents:

- Treball en grup.
- Treball individual tutorat.
- Treball autònom tutorat.
- Treball autònom.
- Mètode expositiu / lliçó magistral. Es pot definir com la presentació d'un tema estructurat lògicament amb la finalitat de facilitar informació organitzada seguint criteris adequats a un objectiu determinat. Aquesta metodologia se centra fonamentalment en l'exposició oral per part del professorat dels continguts sobre la matèria objecte d'estudi.
- Classe expositiva participativa. Assumint les característiques del mètode expositiu, la classe expositiva participativa incorpora espais per a la participació i intervenció de l'estudiant mitjançant activitats de curta durada a l'aula, com són les preguntes directes, les exposicions de l'estudiant sobre temes determinats vinculats amb el plantejament teòric exposat.

Sistema d'avaluació:

- Evidències escrites: examen.
- Proves orals: entrevistes o exàmens, posades en comú, debats, exposicions.
- Treballs realitzats per l'estudiant: memòries, dossiers, projectes.
- Participació a classe.

Ponderació: 40%

Unitat de programació 2: Comerç fotogràfic i art 1856-1899

10 hores

Descripció:

La fotografia de col·lodió humit, l'ús del negatiu per la producció de còpies en paper: fotografia comercial.

La fotografia com a mitja d'expressió: el pictorialisme, la subjectivitat i l'estètica de la producció fotogràfica.

Activitats formatives:

- Teoria.
- Activitat teòrica.
- Treball autònom de l'estudiant.
- Treball tutorat.
- Debat.
- Seminaris.
- Presentació/exposició.
- Prova escrita.

Metodologies docents:

- Treball en grup.
- Treball individual tutorat.
- Treball autònom tutorat.
- Treball autònom.
- Mètode expositiu / lliçó magistral. Es pot definir com la presentació d'un tema estructurat lògicament amb la finalitat de facilitar informació organitzada seguint criteris adequats a un objectiu determinat. Aquesta metodologia se centra fonamentalment en l'exposició oral per part del professorat dels continguts sobre la matèria objecte d'estudi.
- Classe expositiva participativa. Assumint les característiques del mètode expositiu, la classe expositiva participativa incorpora espais per a la participació i intervenció de l'estudiant mitjançant activitats de curta durada a l'aula, com són les preguntes directes, les exposicions

de l'estudiant sobre temes determinats vinculats amb el plantejament teòric exposat.

Sistema d'avaluació:

- Evidències escrites: examen.
- Proves orals: entrevistes o exàmens, posades en comú, debats, exposicions.
- Treballs realitzats per l'estudiant: memòries, dossiers, projectes.
- Participació a classe.

Ponderació: 15%

Unitat de programació 3: Fotografia i modernitat 1900-1945

10 hores

Descripció:

La defensa de la fotografia com a disciplina artística: Alfred Stieglitz, "fotosecesion" y Camera Work. La ruptura amb el pictorialisme: Edward Weston, Ansel Adams i la promoció de la fotografia directa (grup f/64).

La relació entre les avantguardes i la fotografia.

Activitats formatives:

- Teoria.
- Activitat teòrica.
- Treball autònom de l'estudiant.
- Treball tutorat.
- Debat.
- Seminaris.
- Presentació/exposició.
- Prova escrita.

Metodologies docents:

- Treball en grup.
- Treball individual tutorat.
- Treball autònom tutorat.
- Treball autònom.
- Mètode expositiu / lliçó magistral. Es pot definir com la presentació d'un tema estructurat lògicament amb la finalitat de facilitar informació organitzada seguint criteris adequats a un objectiu determinat. Aquesta metodologia se centra fonamentalment en l'exposició oral per part del professorat dels continguts sobre la matèria objecte d'estudi.
- Classe expositiva participativa. Assumint les característiques del mètode expositiu, la classe expositiva participativa incorpora espais per a la participació i intervenció de l'estudiant mitjançant activitats de curta durada a l'aula, com són les preguntes directes, les exposicions de l'estudiant sobre temes determinats vinculats amb el plantejament teòric exposat.

Sistema d'avaluació:

- Evidències escrites: examen.
- Proves orals: entrevistes o exàmens, posades en comú, debats, exposicions.
- Treballs realitzats per l'estudiant: memòries, dossiers, projectes.
- Participació a classe.

Ponderació: 15%

Unitat de programació 4: De la posguerra a la societat permisiva 1946-1976

10 hores

Descripció:

La tendència humanista: Henri Cartier-Bresson i el reportatge gràfic.

La fotografia publicitària i de moda.

Activitats formatives:

- Teoria.
- Activitat teòrica.
- Treball autònom de l'estudiant.
- Treball tutorat.
- Debat.

- Seminaris.
- Presentació/exposició.
- Prova escrita.

Metodologies docents:

- Treball en grup.
- Treball individual tutorat.
- Treball autònom tutorat.
- Treball autònom.
- Mètode expositiu / lliçó magistral. Es pot definir com la presentació d'un tema estructurat lògicament amb la finalitat de facilitar informació organitzada seguint criteris adequats a un objectiu determinat. Aquesta metodologia se centra fonamentalment en l'exposició oral per part del professorat dels continguts sobre la matèria objecte d'estudi.
- Classe expositiva participativa. Assumint les característiques del mètode expositiu, la classe expositiva participativa incorpora espais per a la participació i intervenció de l'estudiant mitjançant activitats de curta durada a l'aula, com són les preguntes directes, les exposicions de l'estudiant sobre temes determinats vinculats amb el plantejament teòric exposat.

Sistema d'avaluació:

- Evidències escrites: examen.
- Proves orals: entrevistes o exàmens, posades en comú, debats, exposicions.
- Treballs realitzats per l'estudiant: memòries, dossiers, projectes.
- Participació a classe.

Ponderació: 15%

Unitat de programació 5: De la posmodernitat a la globalització 1977-actualitat	10 hores
--	-----------------

Descripció:

El pas de la fotografia als museus, col·leccions i exposicions. La "posmodernitat" i la fotografia. La convivència entre la fotografia digital i l'analògica.

Activitats formatives:

- Teoria.
- Activitat teòrica.
- Treball autònom de l'estudiant.
- Treball tutorat.
- Debat.
- Seminaris.
- Presentació/exposició.
- Prova escrita.

Metodologies docents:

- Treball en grup.
- Treball individual tutorat.
- Treball autònom tutorat.
- Treball autònom.
- Mètode expositiu / lliçó magistral. Es pot definir com la presentació d'un tema estructurat lògicament amb la finalitat de facilitar informació organitzada seguint criteris adequats a un objectiu determinat. Aquesta metodologia se centra fonamentalment en l'exposició oral per part del professorat dels continguts sobre la matèria objecte d'estudi.
- Classe expositiva participativa. Assumint les característiques del mètode expositiu, la classe expositiva participativa incorpora espais per a la participació i intervenció de l'estudiant mitjançant activitats de curta durada a l'aula, com són les preguntes directes, les exposicions de l'estudiant sobre temes determinats vinculats amb el plantejament teòric exposat.

Sistema d'avaluació:

- Evidències escrites: examen
- Proves orals: entrevistes o exàmens, posades en comú, debats, exposicions.
- Treballs realitzats per l'estudiant: memòries, dossiers, projectes.
- Participació a classe.

Ponderació: 15%

9. Sistemes d'avaluació

CRITERIS D'AVALUACIÓ

- Capacitat d'assimilar i transmetre els coneixements teòrics de forma escrita i/o oral.
- Ús correcte de la terminologia específica.
- Participació de l'alumne en les activitats proposades.
- Interès en la recerca d'informació relacionada amb les activitats proposades.

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

- Realització de totes les activitats proposades.
- Valoració dels coneixements assolits a partir de treballs teòrics i/o proves de coneixement.
- Valoració de la participació de l'alumne amb les activitats realitzades a classe.
- Proves escrites.
- Treballs.

CÀLCUL DE NOTES:

Proves escrites: 40%

Treballs: 60%

10. Fonts d'informació bàsica

- ARTHES, R. *La cámara lúcida. Notas sobre la fotografía*. Barcelona: Paidós, 1995.
- CALBET, J.; CASTELO, L. *Historia de la Fotografía*. Madrid: Acento, 2002.
- CASTELLANOS, P. *Diccionario histórico de la Fotografía*. Madrid: Istmo, 1999.
- GUNTHER, A.; POIVERT, M. *El arte de la fotografía. De los orígenes a la actualidad*. Barcelona: Lunwerg, 2009.
- HACKING, J. *Fotografía. Toda la historia*. Barcelona: Blume, 2013.
- HILL, P.; COOPER, T. *Diálogo con la fotografía*. Barcelona: Gustavo Gili, 2001.
- JEFFREY, I. *La fotografía. Una breve historia*. Barcelona: Destino, 1999.
- LÓPEX, P. *Historia de la fotografía en España. Fotografía y Sociedad, desde sus orígenes hasta el siglo XXI*. Barcelona: Lunwerg, 2005.
- NEWHALL, B. *Historia de la fotografía. Desde sus orígenes hasta nuestros días*. Barcelona: Gustavo Gili, 2002.
- SCHARF, A. *Arte y fotografía*. Madrid: Alianza Forma, 2001.
- SONTANG, S. *Sobre la fotografía*. Barcelona: Edhasa, 1996.
- SOUGEZ, M. L. *Historia general de la fotografía*. Madrid: Cátedra, 2007.
- ZELICH, C. *Manual de técnicas fotográficas del siglo XIX*. Sevilla: Photovisión, 1995.